

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybcskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy óra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybcskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 233. szám.

Szombat, október 11.

Apponyi gróf és a miniszterelnök.

Budapest, október 10.

Aki a függetlenségi párt összetételét nem ismeri és nem tudja, hogy a párt jelöltjeinek megválasztása körül nem lehet válogatos és sok esetben meg kell elégednie, ha mandátumkeresői alig bírnak egyéb minősítéssel, mint hogy a tüzvészhez hasonlíthatnak: az nem képes legujabb akciójuk és nekirontásuk értelmét felfogni. Hogy a párt a legvastagabb halállanság tényét követte el Széll Kálmán miniszterelnök ellen, aki őt a beláthatlan veszedelmekkel összekötött obstrukcióból kivette — ezen még túl tehetné magát az ember: Széll Kálmán elég férfi arra, hogy még hevesebb támadásokat is el tudjon magától háritani; de hogy Széll feje fölött még más helyre is röpitettek lövegeket, azt a legmélyebben és a legfájóbban lehet sajnálni. Nem kérdezzük, hol maradt az öröklött királyhűség, a minden körülmények közt megörzendő lojalitás, mert a történet dacára sem tartjuk a pártot illoyaltnak: de azt a kérdést nem fojthatjuk el magunkban, hogy hol maradt a megfontoltság? Nem tudták az urak, hogy Ausztriában és egyebütt mily sokan vannak, kik csak arra várnak, hogy nálunk oly valami történjék, amit ellenünk kihasználhassanak? A választ éppen a párt összetétele adja meg, melyről fentebb szoltunk. A függetlenségi párt, mióta tetemesen megerősödött, komoly politikusok és meggondolatlan rombolók összefoglalása és sajna nem ritkán úgy esik, hogy ilyen elemek együttműködésénél az utóbbiak kerekednek felül és a higgadtakat is magukkal rántják.

Mennyire nem volt igazuk a negyvennyolcasoknak, már kifejtettük és nem valószínű, hogy időközben ők maguk is észbe kaptak, miután tapasztalniok kellett, hogy teljesen kudarcot vallottak azzal a

kísérletükkel, hogy a Ház elnökét, Apponyi Albert grófot játszzák ki a miniszterelnök ellen, hogy e két államférfit ellentétbe hozzák egymással. Igaz, hogy Apponyi gróf résztvett a Kossuth-ünnepen, Széll Kálmán nem; de e két államférfi állása teljesen különböző. Apponyi gróf a képviselőház élén a népsouverainitás egy részét képviseli, míg Széll mint ő Felsége a király minisztere a koronát képviseli s ennek folytán őt más tekintetek kötik Igen helyesen hivatkozik a B. N. Deák Ferencnek erre vonatkozó kijelentésére, aki minden kétértelműséget kizáró módon kijelentette, hogy a miniszterek a király miniszterei. Ez különben egész természetes és már abból a körülményből is világos, hogy a minisztereket a király nevezi ki, a képviselőház elnökét pedig a Ház választja. Ha tehát ellentétet akarnak felállítani, úgy az egyes-egyedül a két állás különbözőségében van, nem pedig e két előkelő államférfi felfogásában. És hogy mily méltók egymáshoz, ennek bizonyítására maga a függetlenségi párt adott nekik akaratlanul alkalmat. Határozati javaslatát, hogy a Ház szavazzon Apponyi grófnak elismerést és köszönetet, amiért a Kossuth-ünnepen a képviselők vezetésére vállalkozott, maga a miniszterelnök támogatta, míg másrészt Apponyi gróf kijelentette, hogy a köszönetnyilvánítást csak abban az értelemben fogadja el, ha annak éle nincs a miniszterelnök ellen irányítva. Különben még sokkal tovább is ment az elnök, amennyiben a miniszterelnökkel szolidaritásnak jelentette ki magát, amivel implicite az van mondva, hogy mint miniszterelnök ő is épp úgy járt volna el, mint Széll Kálmán. E nyilatkozat után a függetlenségi párt egész akciójából végképp kifogyott a szusz, és ez egyszer ismét be fogja látni a párt annak a régi tapasztalatnak igaz voltát, hogy nem jó az, ha az öregek engedik, hogy a fiatalok nagyon messzire ragadják őket.

L. L.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 1/2 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/4 órától 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Oktober 14. A közig. bizottság ülése d. e. 10 órakor a vármegyei kistermében.

15. Torontálvármegye öszi közgyűlése d. e. 10 órakor a városházán.

15. A jegyzői nyugdíjintézet választmányi ülése délután fél 4 órakor az alispáni kistermében.

— Személyi hír. Dr. Dellimanic Lajos alispán hivatalos ügyekben ma elutazott Nagybecskerekre.

— A vörös-kereszt Torontálban. A Zombolya vidéki vörös-kereszt választmány ügyvezetése alatt álló törökkanizsai fiókegyület az elmúlt év folyamán példás ügybuzgalommal vett részt az emberszeretet által sugalt nemes jótékonyágban. A fiókegyület, mely 8 huszoronás és 182 rendes taggal és 1265 korona 22 fillér vagyonnal rendelkezett, tisztikarát a következőleg alakította meg: elnökök: törökkanizsai Schülpe Vilmosné és vizeki Tallian Emil; alelnökök: özv. Büchler Róza és Georgievich Sándor; gondnok: Dus Miklós; jegyző: Opreán Aurél; pénztárnok: Racz Ferenc r. kath. plébános, pápai kamarás; orvos: dr. Csillag Mihály. Az évi jelentés adataiból kiemeljük első sorban a tagok számának jelentékeny gyarapodását, a mennyiben az évdíjas fizető tagok száma majdnem megkétszereződött. Fényes erkölcsi és anyagi eredmény ez s egyaránt dicséri úgy a tisztikar kiváló ügyszeretetét, mint a közönség hazafias áldozatkészségét. Kimagasló mozzanatát képezi továbbá a fiókegyület mult évi tevékenységének azon nagy arányú társadalmi jótékonyág, melynek folyamánya gyanánt számos szegény gyermek látatott el a szükséges ruhaneműekkel. Az egyület igazgatóság megleghangu átiratban köszönte meg a választmány és tisztikar sikerteljes munkásságát s megragadta az alkalmat, hogy a fiókegyület alakulásának 10 éves évtordulóján szívből üdvözölje. — Mencez Lipót vármegyei főpénztárnok, a torontálmegyei választmány gazdája, háberu esetére nagybecskereki lakóházában egy főtisztet ingyenes ellátásban és kiszolgálásban fog részesíteni. A beszállításról és az írásbeli teendők

A „TORONTÁL“ tárcája.

GOLGOTHA.

— A „Torontál“ eredeti tárcája. —

Írta: Somfai János.

A tuberkulózis nagynevű orvosai erősen szorongatta a társaság, hogy mondjon el valamit orvosi tapasztalataiból. Tudták, hogy sok érdekeset beszélhet. Különösen a köhécselő Kőmendő báró erősködött, mert mellbetegnek képzelte magát, bár kutyabaja sem volt. A köhécselés is csak megrögzött szokás volt nála.

A doktor egy darabig gondolkodott, azután pedig elövelt egy csomó teleirt papírlapot. Az egyikről letépett egy darabot s azt zsebre dugva megszólalt:

— Hát ha minden áron hallani akarnak valamit, itt van egy páciensemnek néhány levele, melyeket mostanában kaptam tőle s azt hiszem, elég érdekesnek fogják találni. A leveleket azonban legyen szives valaki felolvasni, mert nekem nincs arra való hangom; jó olvasható írás. Páciensem nevét letéptem róluk, mert bizonyára

ismerős önök előtt s nem akarom közszemlére bocsátani.

A báró rögtön ajánkozott a felolvasásra. de a társaság lehurrogta s az öblös hangú házigazdát bizták meg vele.

Az el is kezdte:

Doktor ur!

Nehezen, fáradtan járkálok a fürdő vörösbarna utain. Olyanformán megyek, mintha nem is a lábaim vinnének, hanem én vonszolinam azokat. Lassan huzom egyiket a másik után s a kavicsok zírrenve csuszolnak szét talpam alatt. Néha összehorogzok úgy, hogy önkéntelenül begombolom a kabátomat.

Fázom. Fázom ebben a meleg verőfényes júniusi napon, míg mások a fák hűse alatt panaszkodnak a hőség ellen.

Egy darabka séta után megállók s lélekzetet veszek. Alig hogy egy negyedóra járkálok s már ebbe a rövid kis sétába is belefáradok, elfuladok. A mellem gyorsan zihál s lélekzetem sipítva fut ki. Le kell ülnöm.

Körül nézek s kikeresek egy padot a napon, azután odaballagok és leülök. Vigyázva, óvatosan

kell leereszkednem a padra, mert fáj minden csontom.

A nap égetőn tűz le s mégis fázom. Leveszem a kalapomat is s fűdetlen fölvel ülök, hogy jobban átjárjon a hőség. Pompás tiszta meleg az idő s csak úgy szikrázik mindenfelé a levegő a napsugaraktól. Nem tudok okosabbat tenni, hát tágra nyitott szemekkel belebámulok a napha. Elismerem, hogy ez némileg bolond dolog, de jól esik, mert úgy érzem, mintha a meleg fény szememből szétfolyna testembe s gyógyítaná azokat a beteg, elnyűtt idegeket.

A gyógyulás gondolatára elmosolyodom. Ennek a mosolynak ugyan képzelhető fanyar formája lehet, de hát ez természetes, mert keserves bolond gondolat, gyógyulásra gondolni nekem.

Vajjon mi gyógyíthatna meg engem? Bennem van már régóta a halál keze — itt valahol a mellemben — s érzem, hogy napról-napra mind jobban, durvábban markolóznak a hideg, csontos ujjak, ki-kitépvé egy idegszálat, ami még lazán összetartja bomló szervezetemet.

Nyugat felől langyos szél csap arcomba s a fenyvesek tiszta levegője belefut a mellembe. Ki akarom feszíteni a mellemet, hogy jobban szív-

Téli idényre

Utazó bundák. Guba.
Téli kabátok.
Városi bundák.
Lodenkabátok

Átköltözés miatt

raktáromon levő női és férfi ruházati
cikkeket leszállított árak mellett árusítom.

KOVÁCS · GEDEON

úri-, flu-, női- és

leányruha terme.

Minden idényre

Raglanok. Fejlitők.
Öltönyök. Nadrágok.
Női gallérok.
Női fejlitők és kabátok.

végzéséről szintén ő gondoskodik. — Billéd község lakosai ajánlatot tettek arra, hogy háboru esetén saját házaikban 50 lábbadozó harcost fognak elhelyezni, ellátni és ápolgatni. A költségek fedezésére minden lábbadozóért naponként 1 korona 20 fillért igényelnek. Orvosi szolgálat biztosítva van. A tudósítói teendőket a község előjárósága teljesítendő, amely a lábbadozó katonákat a vasúti állomásról kocsikon szállíttatja be.

— **Lauka Gusztávné nyugdíjügye.** Néhai jó Lauka Gusztai bátyánk tudvalevőleg nem hagyott egyebet hátra emlékének s így özvegye bizony erősen rászorul a segítségre. A megyei nyugdíj-szabályzat értelmében Lauka özvegyét nyugdíj nem illeti, miután nem volt egy évig Lauka felesége. Ezért Laukáné kegydíjért folyamodott a vármegyéhez s a megyei nyugdíjválasztmány dr. Dellimanics Lajos alispán elnöklésével legutóbb tartott ülésén foglalkozott Laukáné kérvényével. Sajnos azonban a megyei nyugdíjalap, amely a tisztviselők filléreiből létesült, olyan helyzetben van, hogy a már nyugdíjazottak fizetését is alig bírja folyósítani s a vármegye törvényhatósága legutóbb kénytelen volt a megyei nyugdíjalap támogatására fél százalék pótdadót kivetését megszavazni, de ez még miniszteri jóváhagyásra nincs. (Időközben megjött a jóváhagyás. A szerk.) Ilyen körülmények között a nyugdíjválasztmány nem teljesíthette Laukáné kérését, de nem zárta el útját a segítségnek, mert a kérvényben előadott indokoknál fogva az összes iratokat eszleget intézkedés végett fölterjesztette a vármegye törvényhatósági bizottságához s az október 15-iki közgyűlés tárgyalni is fogja Lauka özvegyének kérését. A közgyűlés pedig valószínűleg módját fogja találni annak, hogy a költő özvegyét megsegítse. Lauka özvegye egyébként most is részesült már némi segítségben a vármegye részéről, amennyiben a megyei állandó választmány tegnapi ülésén Lauka Gusztáv fizetése alapján 379 korona 75 fillér halotti negyed kiutalványozását javasolja a törvényhatóságnak.

— **Az állandó választmány ülése.** A megyei állandó választmány még nem fejezte be a közgyűlési tárgyak előkészítését, amiért is hétfőn folytatja ülését.

— **A vármegyei nyugdíj-alap pótdadója.** Ismeretes, hogy a vármegye törvényhatósága a vármegye nyugdíjalapjának támogatására félszázalékos pótdadót kivetését határozta el. A belügyminiszter ma értesítette a vármegyét, hogy a közgyűlési határozatot jóváhagyja.

— **Póttartalékosok fegyvergyakorlata.** E hó 6-ára hívták be az összes póttartalékosokat fegyvergyakorlatra. A legénységet részint a vásártéren felállított sátrakban, részint pedig magánházakban helyezték el, mivel a lakanya helyisége szűknek bizonyultak. A póttartalékosok 30 napra vonultak be, mely idő alatt mindennap rendszeres fegyvergyakorlatokat tartanak a vásártéren.

— **A százkoronás bankjegyek.** A hivatalos lap tegnapi száma közli a pénzügyminiszternek az új százkoronás bankjegyek kibocsátásáról szóló rendeletét. Az új bankok kibocsátását október 20-ikán kezdi meg az Osztrák-Magyar Bank. A százkoronások alapszíne vörös-barna, szélességük 165, magasságuk pedig 110 milliméter. Vízjegy nélküli papírra vannak nyomtatva; az egyik oldalon magyar, a másikon német szöveggel. Az új bankjegy mindkét oldalán az iráslemezről balra egy-egy felöltözött női és mesztelen gyermekalakból álló csoport látható; a női alak köpadon ül, melynek jobb támlája grifmadár fej és láb alakjával emelkedik ki. A magyar szövegű oldalán a női alak beljebb ül, fejét szilárd tekintettel kifelé fordítja, ölében bal kezével nyitott könyvet tart. Jobbfelől a könyvbe tekintő gyermek támaszkodik, akit a női alak jobb karjával átkarol. Jobb keze tollat tart, bal keze a női alak felső lábszárára támaszkodik. A háttér rancokba hulló függönydísz képezi, felső részét a jegykép bal szögletében, a magyar képdalán a magyar korona országainak címere, a német képdalán pedig az ausztriai császári sas díszíti. A belső rész jobb oldalát egy-egy férfi alak uralja, a magyar képdalán a szemlélő felé háttal fordított arató, ki felegyenesedve kaszájára támaszkodik; lábainál a mezőgazdaság jelvényei fekszenek. A német képdalán férfialakja kovácsot ábrázol. A jegy közepe finom guilloché rozettától övezett egyöntetű domborműves alapon a jegy szövegét tartalmazza. A százförintösök csak 1904. április hó 30-ig fogadhatók el fizetesképp és átváltásképp. Azonutal október hó 31-ig csak a bank bécsi és budapesti főintézetei fogadják el mindkét formában, a többi intézetek már csak átváltás végett. 1904. október hó 31-én túl a százförintösök elvesztik értéküket és sem fizetésbe, sem átváltásba el nem fogadhatók.

— **Betörés Nikolics Feodor barónál.** Rudnáról írják, hogy ott a Nikolics kastélyban a múlt hó 30-án ifj. Nikolics Feodor báró lakosztályába ismeretlen tettes behatolt s feltörve íróasztalának fiókját, onnan 1880 korona készpénzt elloptott. A betörésről értesítették a csendőrséget, mely rögtön vizsgálatot indított s csakhamar ki is derült, hogy a tettes nem más, mint a báró inasa Rajkov Vitalyos, kinél az elloptott pénzt meg is találták, ugyszintén a vést is, a melylyel az íróasztal fiókját felfeszítette. A hűtlen inast a csendőrség persze le tartóztatta s átadta a bíróságnak.

— **Kedélyes este.** A Nagybecskereki Harmonia férfi dalkör folyó hó 18-án (jövő szombaton) a Rózsa-szálloda éttermében kedélyes estélyt rendez, melyre ezután hívja meg a n. é. közönséget a rendezőség. Belépődíj nincs. Meghívókat nem küldenek. A rendezőség mindent el fog követni, hogy az estély szép erkölcsi sikerrel záruljon.

— **Véres kártyázás.** Bégaszentgyörgyről jelentik, hogy ott e hó 1-én véres jelenet játszódott le Schneider Péter vendéglőjében. Bogdanov Radivoj, Bogdanov Pal és Braun Péter ugyanis hazard kártyajátékot folytattak, mely alatt kiderült, hogy Braun nem tartja be pontosan a játék szabályait, tehát hamisan játszik. Eleinte csak szóvita keletkezett a két fél között

s a két Bogdanov testvér követelte Brauntól, hogy adja vissza a tőlük nyert pénzt. Braun azonban ezt nem volt hajlandó cselekedni s így a kártyázás verekedéssel végződött. A Bogdanov testvérek egyike széket ragadott s ezzel üggyötte fejbe Braunt, hogy véresen esett össze. Braun panaszt emelt a két testvér ellen, Bogdanovok pedig Braun ellen emeltek panaszt hamis kártyajáték miatt. A csendőrség úgy intézte el a dolgot, hogy mindhármujukat elfogta és átadta a bíróságnak.

— **Tűz.** A napokban az Aradac község közelében fekvő Jaruga tanyán tűz ütött ki. A tűz este 8 órakor kezdődött és körülbelül éjfélig tartott és mintegy 300 korona értékű szalma égett el. Emberéletben szerencsére nem esett kár. A nyomozást megkezdték, de a tűz keletkezésének okát még mindeztideig nem sikerült kipuhatolni.

— **Gólya az utcán.** Temesvárról írják a következő megrázó esetet: Özv. Simon Józsefné, aki foglalkozására nézve napszámosnő a dohánygyárban, tegnap erős szülési fájdalmakat érzett és szomszédai tanácsára a „Fehér kereszt-egylet” helybeli szülészeti kórodájába indult, hogy ott a gólyát bevarja. Utközben azonban hirtelen rosszul lett és közvetlen a lenchéz előtt életet adott az utcán két kis honpolgárnak. Nyögőseire figyelmessé lettek az arra felé haladók, kik a lenchéz személyzetének segítségével bevitték a fiatal anyát a kórodába, hol rövid kinlódás után meghalt. Az ikrek, akik ilyen tragikusan elvesztették édesanyjukat, egészségesek. A temesvári rendőrség vizsgálatot indított az ügyben.

— **Az őszi vásár.** A vásártéren ma volt az őszi lóvásár utolsó napja s ezuttal is szép eredménye volt. Fölhajtottak összesen mintegy 400–500 lovat, körülbelül 160 korona átlagos értékben számítva darabját. A kirakó vásár szintén nagyokan ígérkezik s bár még csak holnap veszi kezdetét, de már ma is erősen készülődnek. Főleg a gazdasági eszközökben és a házi eszközökben van nagy készlet felhalmozva.

— **Az izgató a fogházban.** A pángermán méregkeverők temesvári megbízottja, Cramer Alvin szerkesztő, mint Temesvárról írják, sehogyse érzi jól magát a temesvári ügyészség fogházában, a hová pedig saját kérésére csukták el. Az ügyészség már rég óta észlelte, hogy bár a kétségtelen jelek szerint Cramer a fogságból is igazgatta a lapját, a posta se nem hozott címére egyetlen levelet, sem pedig ő maga nem küldött levelet, nyilván azért, mert a fogház vezetője köteles az államfoglalt összes levelezését ellenőrizni. Annál sürűbben fogadta Cramer a lapjánál alkalmazott szerkesztőségi és kiadóhivatali személyzet tagjait s így nagyon is indokolt volt az a föltevés, hogy levelezését és kéziratait ezek a látogatók csempézik be és ki. A vonatkozó miniszteri rendelet értelmében ez okból Góth Ferenc kir. ügyész tegnapról fogva a „Deutsches Tagblatt für Ungarn” összes alkalmazottjaitól megvonta a Cramer Alvinhoz való látogatási engedélyeket s elrendelte, hogy a foglyi szerkesztő egyéb látogatókat is csak ellenőrző közeg jelenlétében fogadhasson. Cramer az igazságügyminiszterhez felfolyamodást adott be ezen intézkedés ellen s egyuttal kérte Szegedre való áthelyezését, mivel a temesvári fogházban számára kijelölt cella nagyon

hassam ezt a balzsamot, de ez a nyomorult mellkas megnyílik s a balzsami gyilkos méreggé válik benne, mely éget, szur, szaggat.

Pedig ez a mellkas még alig egy év előtt széles, erős volt, mint a vas és most ime hitvány, rozoga váz, a mely minden lélekzetre összeroppanni készül. Egy hitvány meghülés és egy kis hanyagság elég volt arra, hogy tönkre tegye. Belesurrant a halál s megkezdte orvul, galádul működését. Apránként, lassan, de fáradhatatlanul szivta ki belőle az életerőt, s mikor észrevettem, hiába volt minden segítség. És most itt lézengek, térfereg roncsummal.

Ha elgondolom, újra elfog az vad kétségbeesés, ami akkor megszállt, mikor éreztem, hogy már benne vagyok menthetlenül a pusztulásban. Örületes dolog, ép. józan észszel figyelni a pusztulás folyamatát, tudni, érezni, látni, hogy napról napra mint bomlik jobban és jobban a testi szervezet. Számtalanszor megfordult ugyan már agyamban, hogy miért nyögöm végig ezt a lassu halálkint, mikor véget vethetnék ennek szépen egyszerre; de képtelen voltam rá. Valami buta remény makkaszkodott bennem s uralkodott fölöttem: Hátha? És kioldtam tovább elkeseredett kétségbeeséssel.

Hogy kirázzam magamat ezekből a gyötrő gondolatokból, fölkelek és sétálni kezdek. De hiába, nem bírom kiüzni magamból a gondolatokat, sőt a kétségbeesés újult erővel támad föl bennem, mikor látom a mellettem sétáló egészséges, életerős embereket, vidám, derült arcukkal.

Borzasztó irigységgel nézem, mint lépegetnek könnyedén, peckesen, kifeszített melllel, könnyelmű gondtalansággal. Beteges képzeletem előtt úgy tűnik föl, mintha rá volna arcukra írva a brutális kérdés:

— Ime, látod te szerencsétlen flótás, én egészséges vagyok!

És féktelen düh száll meg. Koponyámban olyan a nyomás, hogy azt hiszem, mindjárt szétrobban. Szeretnék rárohanni azokra az egészséges emberekre, sorra fojtogatni őket s azután gyönyörködni vergődésükben, sápadt, fakó színeikben.

Meg kell fogódnom, mert mindjárt összeesem a felindulástól. Kábultan, szédülő fejjel állok meg s egy negyedórát szinte önkívületben vagyok; alig látok vagy hallok valamit. Mikor pedig azután lassan magamhoz térek, igazán csodálkozom, hogy élek, hogy nem ölt meg az az örületes láz. Nem bánám.

Megfogadtam már vagy százszor, hogy nem megyek emberek közé, hogy ne lássak senkit s engem se lásson senki. De hiába fogadom, nem bírom megtartani. Fojtogat a magány, a csönd. Ilyenkor mindig azt hiszem, hogy már halott vagyok, hogy már el vagyok temetve. Ugy érzem, mintha már nyomna, fojtana egy pár métermázsas föld és sötét lenne, rideg, gyilkoló sötétség.

Világosságot, levegőt! És rohanok ki az emberek közé s újból ott vánszorgok, térferegek közöttük. De legalább itt élet van; élnek mások. Még látom az életet, tehát még élek én is és még alattam van a föld, fölöttem, körülöttem pedig a júliusi nyári nap aranyba rezgő levegője.

... Még az észjaka aránylag az egyetlen vizasztaló pont. Az a pár órai alvás legalább elfeledtet mindent. Csöppnyi ugyan az a pár óra, de mégis elvégre valami, amiben jó, megnyugtató van. De kétszeresen kínos azután, ha fölraz egy velőthasogató köhögés. Akkor órákig hentergek álmatlanul az ágyon, nyöszörögve, mint az összerugdosodott, nyomorult eb.

Szerencse, hogy ilyenkor ott ég az aszta-

lomon a lámpa. Égve hagyom mindig, mert borzadok a sötétségtől. Annak a sárgás fénye valószínűs jötevé. Egy valaki nekem ez ilyenkor, aki él, mozog, libeg, sistereg; egy valaki, vagy legyen valami, ami bizonyítja, hogy én is élek. Belebámulok a sárgás fénybe, elnézem alig észrevehető mozgását, elhalgatom esőndes zugását, sercegését, sőt el is beszélgetek veje, mint valami vérből, husból valóval.

Néha a hajnalál kelek föl, néha azonban kilenc óráig is elalszom. Ilyenkor még elheverezek egy félórát az ágyamban és csak azután öitözködöm föl lassan. Hosszu percekig elálló-gólok a tükör előtt s nézegetem magamat. Sorra veszem izmaimat, csontjaimat s szinte lázas figyelemmel vizsgálgatom, nem-e domborodik, telik az elnyűtt hússzövet. És nem tudom magamat áltatni, mert nagyon, megdöbbentő tisztán látom, hogy napról-napra jobban esik be mellem, hogy a bőröm mindjobban rátapad csontjaimra és hogy mindjobban szárad ki belőle az életerő. A kétségbeesés ilyenkor újra elfog s valóságos dühös sírásra fakadok. Nem tehetek róla, de néha jó félóra hosszat is elsirok.

Doktor ur!

A gyötrelmek, úgy látszik, még mindig szaporodnak; a Golgothának még nincs vége.

Szeretek!

A haldokló szeret! Nyomorult vázám tele van édes vágyakozással, lázas epedéssel. Mellkasom roncsai alatt egy lángtengert hordok, amely éget, emészt. Hát nem kinok kinja, gyötrelmek gyötrelme ez?

Három hét óta mindig az a leány van előttem. Szőke fűrtös feje, mosolygó, hamvas arca úgy villog előttem, akármire is nézlek, mintha

egészségtelen. Cramer büntetése december 12-én jár le.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskerei anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Szabó Gyula, ág. ev. állami tanító és Guggenberger Irma ág. ev. — Erdeljan György, rk. és Stonnhofer Julia rk. — Popov Flórián, nazarénus és öz. Despotov Milosné szül. Szejánov Mária nazarénus. — Nésity Gyóros, gk. és Koszovás Katalin gk.

Születtek: Sority Milán, gk. földmives, fia. — Binder János, rk., fia. — Pungert János, rk. cipész, fia. — Grubácsky Vitályos, gk. földmives, leánya. — Kirtjanszky István, gk. földmives, leánya. — Lehman Péter, rk. földmives, leánya. — Németh József, rk. napszámos, leánya. — Gruin Sebő, gk. napszámos, fia. — Viczli Julianna, gk., leánya. — Fábán Mária, rk., fia. Maximov Velykó, gk. szabó, fia. — Hertelendy Ferenc, megyei aljegyző, leánya. — Dr. Perisics Zoltán, városi főjegyző, leánya. — Vargity Vitályos, gk. földmives, leánya. — Czvetkov Döme, gk. földmives, fia. — Gyarmati Illés, rk. földmives, leánya. — Bancs Simon, gk. napszámos, fia. — Garai István, rk. földmives, leánya. — Dankuiov János, gk. koresmáros, leánya. — Daity János, gk. napszámos, leánya. — Öz. Csókás Jakabné, rk., leánya. — Kirtjanszky Pál, gk. földmives, fia. — Bartha Mátyás, rk. földmives, fia.

Meghaltak: Steyer István, rk. 3 éves, vörheny. — Radojesics Endréné szül. Leithner Julia, rk. 66 éves, agkori elmezavar. — Öz. Tabacski Péterné szül. Murtyin Julia, gk. 95 éves, aggkór. — Steyer Erzsébet, rk. 5 éves, vörheny. — Dékány Etelka, rk. 5 éves, vörheny. — Nedelkov Péter, gk. 53 éves, lágyéksér. — Öz. Bezdán Mártonné szül. Hajnal Verona, rk. 74 éves, aggkór. — Szelgrád Éva, rk. 22 napos, göresők. — Cseszlav György, rk. 75 éves, járványos hurut. — Kalmár Márton, rk. 2 hónapos, életgyenge. — Öz. Sority Katalin, gk. 67 éves, aggkór. — Dévity Kamenka, gk. 2 hónapos, göresők. — Öz. Reity Sebőné szül. Kreesni Lorentin, gk. 36 éves, billentyű elégtelenség.

Színház és Irodalom.

* **Rip van Winkle.** Planquette bájos operettje a Rip van Winkle örökéletű muzsikájának gyönyörűsége akkordjai töltötték be tegnap a színházat és mély szomorúság veszt erőt az emberen, mikor látja, hogy az ilyen örökbecsű művészi alkotások sem tudnak közönséget vonzani színházunkba. Pedig Deák színtársulatát sem illetheti gáncs, mert mindezeidig a viszonyokhoz képest nagyrészt kifogástalan előadásokat nyújtott. A zenés darabokban pedig elsőrendű művészi élvezetet nyújt a zenekar. A tegnapi előadás is főleg muzsikális tekintetben mondhatni magas színvonalon állott s a zenekar pompás játékát méltán egészítette ki Tomori Melisza éneke és játéka, valamint Kemény Lajos Rippje is; Kemény Lajosnak csupán a hevesebb indulatok kifejezésénél

ajánlunk mérséklést. Elragadó kedves volt Pinter Irmuska a kis Alisz szerepében, hasonlóképpen a kis Barna Lajos mint Adrien. Vágó Géza polgármestere jeles volt, de a karzat kedvéért nem föltétlenül szükséges káromkodni. Jó volt Cathri Ferenc, Hollósi Rózsi, C. Vertán Anna és Szebeni is s szívesen hallottuk Lorándi kellemes tenorját. Az előadás összességében és gördülékeny volt.

(ss.)

* **Lotti ezredesei** kerül ma este másodszer színre a színházban, nagyrészt az első szereposztással, csak Tom Daventrit adja Deák helyett Szebeni.

* **A vasárnap délutáni előadás.** Holnap vasárnap délután fél 4 órakor mérsékelt helyárrakkal a Csizmadia mint kísértet kerül színre.

* **Diszelőadás.** Vasárnap este Mátyás király kolozsvári szobrának leleplezése alkalmából diszelőadás lesz a színházban. Diszelőadásul a „Mátyás diák” című népszínmű kerül színre.

* **Kutyavár** és más apróbb históriák címmel új könyvre hirdetek előfizetést. Könyvem „Kutyavár” című hosszabb történeti elbeszélésen kívül kilenc-tíz kisebb tárcaközleményt fog tartalmazni, körülbelül tíz iven, diszes kiállításban. Az után a szíves fogadtatás után, melyben a magyar olvasóközönség „Vázlatok”, „Hamlet asszonya” és „Tövískoszorú” című munkáimat részesítette, bizom abban, hogy új könyvemnél is méltányolni fogja írói munkásságomat s ebben a reményben fordulok előfizetésre való felhívással a közönséghez. Új könyvem ez év december havának elején jelenik meg s ugy diszes kiállítása, mint tartalma karácsonyi ajándéknak is alkalmassá teszik. A kötet ára füzve két korona, diszkötésben öt korona. Aki öt előfizetőt gyűjt, annak füzött, aki tíz előfizetőt gyűjt, annak diszkötésű tiszteletpéldányval szolgálok. Az előfizetési pénzek október hó végéig Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájához (Nagybecskerek) küldendők. Nagybecskerek, 1902. október hó. Kiváló tisztelettel Somfai János, a „Torontál” segédszerkesztője.

* **Doktor Pogány.** Lovik Károlynak legújabb regénye. A női kérdést tárgyalja új és eredeti szempontból, erős logikával és érdekes mese keretében, a mely ki tud terjeszkedni a modern magyar társadalom minden fázisára. A mit a szerző tendenciájának választott, egyike a legnehezebb feladatoknak: az emancipáció korában védőbeszéd a nő eredendő hivatása mellett s éppen ezért kétszeres dicséret illeti Lovik Károlyt, a ki munkáját sikerrel és bravúrral tudta megoldani Doktor Pogány irodalmi munkának elsőrangú, korrajznak történeti időket érintő, regénynek mindenek felett érdekes és szórakoztató. A szép kiállítású könyv ára 2 korona, megrendelhető a kiadó Pallas iro-

dalmi és nyomdai részvénytársaságnál Budapesten, V., Honvéd-utca 10., ugy szintén minden hazai könyvkereskedésben is.

* **Józi és egyéb kis komédiák.** Molnár Ferencnek sikerült az, ami csak az igazán hivatott íróknak szokott sikerülni: az átalakuló fővárosi élet fonákosságait nem csak észrevette, de ismert kitűnő írói kvalitásaival s emberszerető és értékes humorával meg is tudta rögzíteni őket. Ezek közül a már önmagukban is mulattató alakok közül való a híres Józi, a magyar enfant terrible, akinek találó, gyermekesen őszinte, mindgigylakos szatirikus észrevételein mindenki kacag, aki megismeri. Józinak különben már multja van. Legelőkelőbb szépirodalmi lapunk hasábjain kezdett először szólni a felnőttekhez és azóta Józit mindenki nagyon respektálja s mégis mindenki kacag rajta. Ezeket a kacagató megfigyeléseket, a fővárosi élet pompás szatírát, Molnár Ferenc most vastos kötetbe gyűjtötte s hozzá füzött néhány „kis komédiát” is azokból a finom humorral megirt apróságokból, melyekben a haragú újságcikkeknél mindig hatásosabban szokta kifigurázni viszonyaink fonákosságait. A pompás kiállítású könyvet, a humorban kifogyhatatlan, ötletes Márk Lajos diszítette sok-sok képpel s pompásan megrajzolt színes borítékkal. A könyv, melynél kedvesebb, vidámabb és kacagatóbb ajándéka nem lesz a karácsonyi könyvpiacnak, a Pallas irodalmi részvénytársaság gyönyörű és izléses kiadványa, ára pedig három korona.

Közzgazdaság.

Közlemények

kertmivélés és mezőgazdaságról.

Műhie Vilmostól Temesvárott

V.

Évelők.

Szépen virágzó kitartó kertvirágok.

Sok kerttulajdonosnak a virágnövényeknek magról való tenyésztése nem alkalmas és kertjük egy részét folyton virágzó virágfajokkal óhajják beültetve látni; ezen esetben a következő virágokat ajánlom, melyek bizonyára minden virágkedvelőnek meglegedésére fog szolgálni:

Anemoneák, kököresinek Japánból; igen szép és sok évig tartó növények, melyek ősszel rendkívül dusan virágoznak.

Aquilegia; igen szép tavaszi és nyári virág sok színben.

Aster perennis, évelő őszi rózsák; az évelőknek egy főcsoportja, sok szín- és fajban, mely részint tavasszal és nyáron, részint ősszel virágozik.

Bellis, százsorszép; igen jó szegélynövény.

Delphinium, szarkaláb; legtöbbször kék és viola színekben, egyike a legszebb és a leghalásabb évelőknek, mely egész nyártól őszig virít.

Dianthus, szegfű; mindenütt ismert és kedvelt virág.

Erigeron; szép lilaszínű, alacsony és igen halásan virágzó növény különböző színekben.

Gailardia, a nagy virágú bájarc; igen szépen és dusan virágozik.

Heuchera; igen csinos korallvörös virágzó, alacsony növényű évelő, igen kedvelt virág.

kápráznék a szemem s apró fénykarikák járnak vaktó ugrándozásaikat. Igazán, sokszor alig látok.

Két nap óta nem láttam már. Nem merek kimenni a szobámból, mert ha találkozom veled, ha rám néz azokkal a világoskék szemekkel, melyekben ott ül a leplezett szánalom, azt hiszem összeroskadnék előtte. Itt ülök hát önkéntes szobafogságban s kibámulok az ablakom előtt álló platánfák lombjaira. Agyamban zürzavaros gondolatok kavargognak rohamos egymásutánban, mint a lázbetegnek.

És folyton csak az a leány, az a leány van előttem. Önkénytelenül mormolom a nevé kétyszer, háromszor:

— Szeniczey Ida, — Ida.

Te édes, bolondos kis leány, kivel még egy év előtt mókáztam, játszottam, minek jöttél elém? És te buta véletlen, mely fölforgatsz minden rendszert, szabályt, minek hoztad utamba?

Éppen három hete, hogy összetalálkoztam veled a fürdő parkjában. Azt hittem, káprázik a szemem, mikor fehér mousselin ruhájában megpillantottam magam előtt. Rögtön megismertem, bár kissé megnyult, meg teltebb, nőiesebb is lett. Megszöktem volna előle, ha előbb észreveszem, de már nagyon közel voltunk egymáshoz.

Elsápadt, mikor szemközt álltunk. Elsápadt a megdöbbenéstől, hogy engem ilyen állapotban lát. Annnyira megzavarodott, hogy alig merete kezét nyújtani s alig hogy egy pár szót dadogott:

— Jó napot! . . . Maga itt? . . .

Nem mert többet szólni.

Rettenetes találkozás. Nyomorúságom érzésének minden kinja fölszaladt a fejembe s azt hittem, szétrobban a koponyám. Olyan voltam, mint a guttaütött. Egy szót sem bírtam kiejteni, egy mozdulatot nem tudtam tenni. Talán perce-

kig állhattunk mindketten némán, hangtalanul, míg végre ő szólalt meg lassan, félénken:

— No jöjjön, sétáljunk együtt.

Én meg azt kívántam magamban, hogy sülyedjen el ott velem a föld, vagy pusztítson el valami, rögtön, végkép.

Lassan lépegettünk a platánsorok alatt. Később mondta csak a leány:

— Régen nem láttam, beszéljessünk.

Hanem azért egyikünk sem szólt. A leány, láttam, nem mert beszélni, én meg nem tudtam. Pedig nem lehetett a leányt soká ebben a kínos zavarban hagynom. Nagy nehezen végre összeszedtem magamat.

— Rossz bórben vagyok ugy-e? Meglepődött?

Olyan hányaveti módon, nevetve akartam mondani, hanem éreztem, hogy nagyon szánalmas lehettem.

— Meghültem, tudógyuladást kaptam s az orvosok ide küldtek a fenyeskek közé gyógyulni. Javulok is már s egy-két hét múlva lábra állok.

A leány is magához tért s derültebben, nyugodtabban beszélgetett. Most már én alig szólottam valamit, csak hallgattam csacsogását. Majdnem fél óráig együtt voltunk.

Ettől kezdve kétszeresek gyötrelmeim. Folyton előttem csillog világoskék szeme, folyton fülemben cseng csicsergő hangja. Csontjaimat emésztő láz égeti s ajkam vágyik csókja után. A következő pillanatban pedig, mikor eszembe jut nyomorúságom, dermesztő érzés fog el, majd kétségbeesett düh. Most is itt dulok kétségbeesésben.

. . . A nagy terem felől valami lány keringő akkordjait veti be hozzám a szél. Ma van az Anna-bál. És énnekem itt kell tehetetlenül lézenemem, míg máskor becézettje voltam a táncosnőknek. Nem tudok nyugton maradni s röviden

elhatározom, hogy ugy suttymban megnézem a mulatságot. Hisz ott van Szeniczey Ida is.

Beszököm a terembe s az egyik ablakba huzódva nézem a mulatókat. A termet betölti a táncolók zibongása s a levegőt kábítóvá teszi a női testek könnyű illata.

Ott táncol Szeniczey Ida is egy nyurga szőke fiatal emberrel. Arca ég a tánc hevétől, szeme ragyog a multság mámorától. Egy pillanatra vehemens erővel ragad meg az indulat, hogy odaugrom hozzá, elkapom, átölelem s azután táncolok vele szakadásig, halálig. Fölséges halál volna . . .

Még idejében megnyilallott a mellem s hörögve köhögök bele a vigságba, mely folyik tovább dévajul, csapongva s csak egy-két közelebb járó pár vet rám szánalmas pillantásokat.

Tekintetük fölforgalja véretem. Igazán kedvem volna kiugrani közbük s rájuk kiáltani: mit bámultok? nincs nekem semmi bajom, egészséges vagyok mint a makk, erős mint egy Herkules! . . .

Doktor ur!

Mindenre, ami szent, kérem, adasson be észrevétlenül nekem valami mérget, nem bínom, akár patkánymérget is, mert megőrülök, mielőtt elpusztulnék.

A házigazda befejezte a felolvasást.

A doktor csöndesen megjegyezte:

— Tegnapelőtt meghalt szegény.

A társaságon látható lehangoltság vett erőt.

Jó darabig szótlánul ült mindenki s csak akkor élénkült meg egy kissé a hangulat, mikor a tuberkulózis nagynevű orvosa valami jóízű adomást mesélt el egy másik betegéről.

Iris, különböző faja, színe és alakja folytán divatos secessió virágot képez; kivált a japáni faj. Leucanthemum, az óriási marguerita, mely az utóbbi idők kedvence, mely egész nyáron át őszig dusan virágzik.

Phlox decussata; egyike a legszebb és legkedveltebb szabadföldi évelőknek, különösen annak új fajai, melyek minden kert díszére válnak. Penstemon, Polemonium, Pyrethrum, gyöngyörű, igen szépen és dusan virágzó évelők, melyek minden helyen nőnek és csinosan viritanak.

Rudbeckia; különösen a magas, aranyárga telt fajták nem szabadna sehol sem hiányoznia; rendkívül gyorsan és erősen nő és minden helyen virágzik.

Scabiosa caucasica, igen kellemes, kedves lilaszínű virágzó alacsony növény, hosszú virág-szárrakkal.

Spiraea japonica; a japáni évelők rendkívül finom tollbokrakalaku fehér virágbugásfürtöket hoznak és nagyon díszesek.

Viola cucullata, a legkésőbbi ibolya, mely csak május végével virágzik és pünkösdi violának is nevezetik; mint szegélynövény igen ajánlatos.

Ezeket kívül ajánlásra méltók még a nagyviráú sötétkék igen illatos ibolya, melynek kedvelt virágai igen korán fejlődnek. Még vannak több ilyen hálás, folyton virágzó és évelő kertvirágok, de a fentemlített különösen könnyű, jó növések és szép virágzásuk folytán ajánlhatók.

A tenyésztés igen egyszerű. Szeptember—Október hónapban ültetni igen előnyös a növényekre, mivel azok már a következő évben jól virágoznak és teljesen kifejlődnek. Március és április hónapban való ültetésük is még jó eredményt jár. Mélyen felásott tápláló jó talaj, jó hatású; a növényeket néhány évig állni hagyjuk, míg jó erősek és virágképzésükben néhány éven át kissé visszatartva lesznek, akkor ezután kivesszük, több darabra osztjuk és újra jó, ujonnan felásott földbe ültetjük, de lehetőleg egy más helyre, mert a helyváltoztatás a növés és virágjavításhoz nagyban hozzájárul.

□ **Állatbetegségek.** A földmivelésügyi miniszterium közlése szerint Torontál vármegye területén a következő állatbetegségek észleltettek a legutóbbi időben:

Lépfene:

nagyszentmihályi j. Szerb-Nagy-Szent-Mihály 1 u., perjámosi j. Bogáros 2 u., Szent-Péter 1 u.

Veszétség:

csenei j. Nagy-Jécsa 1 u.

Takonykór és bőrféreg:

antalfalvi j. Antalfalva 1 u., Jarkovác 1 u., módosi j. Román-Szárcsa 1 u., nagybecskereki j. Nagy-Torák 1 u., Orlovát 1 u., nagyszentmihályi j. Szerb-Nagy-Szent-Mihály 1 u., párdányi j. Szerb-Ittebe 1 u., zombolyai j. Grabác 1 u., Nagy-Komlós 1 u., Nagy-Kikinda v. 1 u.

Ragadós száj- és körömfájás:

antalfalvi j. Baránda 13 u., Czrepája 31 u., 11., Csenta 3 u., Idvor 139 u., Jarkovác 1 u., 1 l., Torontál-Sziget 2 u., Torontál-Vásárhely 222 u.

bánlaci j. Kanak 1 p., Szécsenfalva 5 u., módosi j. Bóka 1 l., Horvát-Neuzina 2 t., Rudna 4 u., 1 l.

nagybecskereki j. Bótos 3 u., Ittvárnok 1 u., Kis-Torák 179 u., 1 l., Magyar-Szent-Mihály 22 u., Nagy-Torák 54 u., Orlovát 1 l., Szerb-Elémér 2 p., 2 l., 81 u., nagyikindai j. Boesár 1 u.

panesovai j. Delova 1 l., 30 u., Glogon 1 l., párdányi j. Cseba 2 m., Ivánda 47 u., Jánosföld 1 l., Gyülvész 1 m., Szerb-Ittebe 1 p., Szerb-Párdány 1 l., Szerb-Szent-Márton 1 l., 2 u.

perjámosi j. Sárafalva 1 l., törökbecsei j. Araes 1 l., Kumán 1 l., Melence 3 u., Tarras 1 l., Torda 1 u., Törökbecse 1 u.

Juhhimlő:

panesovai j. Beresztóc 1 l.

Ivarszervi hólyagos kiütés:

bánlaci j. Zichyfalva 2 u., csenei j. Gyertyámos 1 u.

Rühkór:

antalfalvi j. Jarkovác 7 u., Lajosfalva 9 u., Tomasovác 5 u., Torontál-Sziget 1 u., Torontál-Vásárhely 1 u.

bánlaci j. Bánlak 1 u., csenei j. Német 1 u., Öregfalva 3 u., Ujvár 1 u., módosi j. Rudna 1 u., nagybecskereki j. Szerb-Aradác 2 u., perjámosi j. Egres 1 u., Nagyikinda v. 1 u.

Sertésorbánc:

nagybecskereki j. Jankakid 1 p., Kis-Torák 45 u., párdányi j. Uj-Pécs 16 u.

Sertésvész:

alibunári j. Kevi-Szöllös 8 u., antalfalvi j. Idvor 9 u., Torontál-Sziget 2 u.,

bánlaci j. Nagy-Margita 1 m., Partos 4 u., csenei j. Gyertyámos 1 u., Kis-Jécsa 5 u., Ujvár 3 u.,

módosi j. Torontál-Szécsány 2 u., nagybecskereki j. Klek 1 u., Perlasz 17 u., Rogendorf 3 u.,

nagyikindai j. Basahid 9 u., Magyar-Pádé 8 u., Szaján 2 u., Szerb-Pádé 5 u., Tiszahegyes 1 u.,

nagyszentmihályi j. Szerb-Csanád 16 u., párdányi j. Ivánda 4 u., Szerb-Párdány 9 u., perjámosi j. Pészak 3 u.,

törökbecsei j. Melence 7 u., Torda 24 u., Török-Becse 6 u., Nagyikinda v. 1 t.

TÁVIRATOK.

A király és a kolozsvári Mátyás-szobor.

Budapest, október 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A hivatalos Budapesti Közlöny mai száma közli, hogy a király Hegedűs Sándornak, a kolozsvári Mátyás-szobor-bizottság elnökének, Szvacsina polgármester szobor-bizottsági alelnöknek, továbbá dr. Márki Sándornak, a szobor leleplezése alkalmából kiadott emlékkönyv szerkesztőjének, a szobor létesítése körül szerzett érdemeikért legfelsőbb elismerését fejezi ki, Fadrusz János szobrásznak, a szobor alkotójának a harmadosztályú vaskorona rendet, Nagy Lajos unitárius esperesnek, szoborbizottsági pénztárosnak, kir. tanácsosi címet, Pakey Lajos főmérnöknek pedig a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta díjmentesen.

Fölrobbant ház.

Budapest, október 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Orsováról táviratozzák: Nagy szerencsétlenség történt itt tegnap gázrobbanás következtében. A kaszinóban ugyanis, a hol acefilénnel világitanak, a világítást szolgáltató gázometer felrobbant. A robbanás oly erős volt, hogy az egész ház összedőlt.

A romok maguk alá temették a kaszinó házában lévő szálloda tulajdonosát, a főpincért, a bérszolgát és a borfiut. A szolgát és a fiut halva húzták ki a romok alól, a többieket azonban, kik valószínűleg szintén halottak, eddig nem találták meg. A szerencsétlenség okáról a vizsgálat eddig a következőket derítette ki: Az épületben új lámpákat helyeztek el, amelyek azonban rosszul égtek. A tulajdonos, a főpincér és a szolgáló lementek a pincébe a gázometer megvizsgálására. Valamelyikük a gyeriával közel érhetett a gázometerhez, amire a gáz meggypült és óriási zajjal felrobbant.

Budapest, október 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Orsováról táviratozzák a mai kelettel: A tegnapi robbanás alkalmával a kaszinó vendéglőjének éttermében sok vendég volt. A robbanás a vendégeket földhöz vágta, a nagyrészt eszméletlenül terült el a földön. A többiek remélten tolongtak az ablakokhoz s azon ugráltak ki. A vendégek közül szintén számosan megsebesültek, továbbá a vendéglő szakácsnéának a háta úgy összedőlt, hogy most haldokolva fekszik a kórházban. A robbanás ereje a közellevő házak összes ablakait összetörte. A vizsgálatot folytatják.

A jezsuita páter szereíme.

Budapest, október 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ugy egyházi, mint főuri körökben óriási szenzációt kelt Eszterházy grófnak, a budapesti jezsuita rendház tagjának kilépése a rendből. Eszterházy most Londonban tartózkodik és onnan jelentette be kilépését a rendből. Eszterházy több anyagi ügy miatt beporoltta a rendet, valamint a tatai majorátusért is pört indított.

Eszterházy kilépésének okáról Londonból azt jelentik, hogy Eszterházyt a szerelem vitte e lépésre. Slard de Beynac márkinő, Páris egykori téparancsnokának leánya Budapesten nevelőnősködött az angol kisasszonyok intézetében. A márkinő egyszerre csak otthagya az intézetet, azt mondván, hogy Bécsbe megy. Azután nyoma veszett. Ugyanez időben távozott el Budapestről Eszterházy páter is. Később

asztán kiderült, hogy Eszterházy és a márkinő együtt utaztak el a Rivierára. Innen Cannesba mentek, ahol megesküdtek.

Három millió sikkasztás.

Budapest, október 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Prágából táviratozzák: Az itteni Szent-Vendel előleg takarékpénztárnál három millió koronás sikkasztást fedeztek fel, a melyet több tisztviselő követett el 20 éven keresztül. A takarékpénztár összes tisztviselőit letartóztatták.

Tőzsde a mai zsidó-ünnep miatt zárva.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, szombat, október hó 11-én: 1. jtdonság! Itt másodsor!

LOTTI EZREDESEI.

Operette 2 felvonásban. Irta: Rudyard Stone. Fordította: Faragó Jenő. A dalok szövegét írta: Méray A.

Személyek:

Tom Daventri, piskóta-gyáros	—	—	Szebeni Antal
Herriet, a felesége	—	—	C. Vertán Anna
John Dickson, szabó	—	—	Vágó Géza
Katty, a felesége	—	—	Hollósi Rózsi
Rama-anah, a namlakhi raja	—	—	Pécsi László
Lotti, nemzetközi diseuse, chanteuse, daeseuse és excentrique színésznő	—	—	Tomori Melisza
Barley, egy „Tarka színpad“ igazgatója	—	—	Somlár
Mister M. rvy, artista	—	—	Panyozki Antal
Mister Bil,	—	—	Óvári Jenő
Miss Kate,	—	—	Ujtalusi Izabella
Miss Esm-ralda,	—	—	Barna Jóna
Mister Moorland, zongorás	—	—	Nagy Jenő
Fox tábornok	—	—	Izso Zoltán
Elisie, Lotti szobaleánya	—	—	Tóth Stefánia
A főpincér	—	—	Chatr Ferenc

Kezdeté 8 órakor.

Holnap, vasárnap, október hó 12-én két előadás: Délután 3 és fél órakor ifjúsági és népeledás mérsékelt helyárrakkal.

Csizmadia mint kísértet.

Enekes népszínmű.

Este 8 órakor rendez helyárrakkal Mátyás király szobrának leleplezése alkalmából díszelőadásul adatik:

MÁTYÁS DIÁK.

Népszínmű.

Felelős szerkesztőnk távollétében a szerkesztésért felelős: Somfai János.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Ervényes 1902. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:
Temesvár, Verseez, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 34 p.
Panesováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagyikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
Zombolyáról, Verseezről, Alibanáról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Panesováról: reggel 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
Zombolya, Temesvár, Verseezre: délután 4 óra 50 p.
Panesovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
Temesvár, Verseez, Antalfalva—Panesova és Alibanára: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 54 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

147.546/1902. szám.

M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

Alólírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak összes vonalain 1903. évben szükséges mintegy 250.000 drb Grover-féle biztosító-gyűrű szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A különleges feltételeket tartalmazó ajánlati űrlap, valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlattételnél kötelező részletes módokat tartalmazó ajánlati felhívás, valamint hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető és az alólírott igazgatóság „Anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál“ (Budapest, VI. Andrassy-ut 73. sz. II. emelet 40. ajtószám) díjtalanul kapható.

A szabályszerűen kiállított egy koronás magy. kir. okmánybéllyel ellátott és aláírt ajánlatok, a 60 filléres bélyeggel ellátott és aláírt ajánlati felhívással együtt, lepecsételve legkésőbbben *follyó évi november hó 5-ének déli 12 órájáig* a fentemlített szakosztálynál benyújtandók, vagy pedig posta útján oda küldendők és a boríték ezzel a küccimmel látandó el: „Ajánlat 147.546/902. számhoz.“

Budapest, 1902. évi szeptember hóban.

(3-1)

Az igazgatóság,

(Utánnomás nem díjazatik.)

Egyedül valódi angol THIERRY-féle BALZSAM.

Egészségrendőrileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üveg felszerelése kereskedelem-törvényi minta-védelem alatt áll.

Allein echter Balsam
aus der Schützengel-Apotheke
in Pregrada
A. Thierry in Pregrada

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg is használ: 1. Hasonlíthatlan hatású gyógyszer a tüdő és mell minden betegségénél; enyhíti a hurutot és megszünteti a kiköpést, elfavoltítja a fájdalmas köhögést s még olyan idült bajokat is meggyógyít. 2. Kötőhatása van torokgyulladásnál, rekedtségénél, a nyak bármely bántalmánál stb. 3. Alaposan megszüntet minden lázt. 4. Meglehetőn gyógyítja a máj, gyomor és a belek minden betegségét, különösen gyomorgöröcsöt, kólikát és hasrágást. 5. Gyenge hashajtó és vértisztító hatású, tisztítja a veséket, megszünteti a hypochondriát és buskomorságot, erősíti az étvágyat és emésztést. 6. Kötő szolgálatot tesz fogfájásnál, odvas fogaknál, szájpénésznél, minden fog- és szájbajnál, megszünteti a felbűfögést s a száj és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg kitűnő gyógyszer minden sebre, akár régi az, akár új, sérülésekre, orbáncra, pattanások, fistulák, szemölcsökre, égési sebekre, megfagyott tagokra, rüh, kosz s kiütésekre, felpattogzott és érdes kezekre stb., megszünteti a fejfájást, zugást, szakgatást, köszvényt, fülfájást stb. Jól vigyázzon mindenki a fenti zöld apáca-védjegyre. — Hamisítás ellen a legbiztosabb óvszer a gyáramból való direkt megrendelés. A szállítás csak a szabadalmazott eredeti dobozokban 12 kis vagy 6 dupla üveggel történik. Ausztria-Magyarország minden postai állomásra bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg ára 4 korona, Bosznia és Hercegovinába bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 korona 60 fillér, 12 kis vagy 6 dupla üvegnél kevesebb nem szállítatik. — Sztétküldés csak a pénz előre beküldése vagy az összeg átányvétele mellett.

Miért szenved? mikor biztos gyógyító hatásra van kílátás még a legrégibb sebeknél is a

Thierry A. gyógyszerésznek egyedül valódi

Centifolia-kenőcs

használatánál, amely által majdnem minden alkalommal, még a fájdalmas és veszélyes műtétek vagy amputációk is elkerülhetők és utóérthetetlen egy a sebek gyógyításában, mint a fájdalom enyhítésében is. A valódi Centifolia-kenőcs használható gyermekágyas fájó mellére, tejfolyás megakadásánál, mell-megkeményedés, orbánc, minden idült hólyagnál, sebek, sebfolyás, dagadt lábaknál, sőt csontszáraz is; fűtés-, szúrás-, vágás-, zúzás- és lövéseknél; minden idegen anyag, mint üveg vagy fazilánk, homok, sorét, tövis stb. kiszívására; mindenféle daganatok, kelések, támadások, pokolvar, sőt rákjainál is; gilisztá ellen, koromtérreg, pörzsítés, sebes lábak, mindenfélét égési sebek, fagyos tagok, a beteg fekvéstől faradt tagjaira, nyakdaganat, a vér betegségei, fülfolyás, gyermekágyas stb. bántalmak ellen. Két tégelynél kevesebb nem küldetik; a szállítás csak az árak előleges beküldése vagy átányvétel mellett történhetik. Két tégely ára szállító-levéllel, portó és csomagolással együtt 3 korona 50 fillér. Számtalan elismerő-levél áll rendelkezésre. Mindenki óvatik a hatástalan hamisítványok vásárlásától s tessék ügyelni, hogy minden tégelyre a fenti védjegy és a cím: „Schützengel Apotheke des A. Thierry in Pregrada“ bejegyezve legyen.

A gyógyításokban utóérthetetlen eme két szer a romlásnak nincs kitéve, hanem ellenkezőleg, minél régebbiek, annál jobbak és hatásosabbak lesznek, sem a hideg, sem a meleg által nem szenvednek és azért bármely évszakban szétkülöztethetők. Legtöbbszörre már az orvos megkeresése is segítene, nagyon természetes, hogy sohasem szabad hamisítványokat vagy pedig más értéketlen és hatás nélküli gyógyszereket használni, amelyekért a pénzt hiába dobják ki, hanem csakis ezen két régen jónak elismert, valódi, olcsó, megbízható és mindamellett teljesen ártalmatlan vizáru szert kell vásárolni, amelyeket minden családban minden előfordulható esélyre készletben kell tartani. Ahol pedig ezan szerek a valódiság minden kellőkével ellátva nem volnának kaphatók, úgy kerjék azokat közvetlenül!

Thierry (Adolf) gyógyszerésznél Limited „Schützengel Apotheke“ Pregrada bei Robitsch-Sauerbrunn
megrendelni. — Kérpont: rakbár: Budapest Török J. gyógyszerésztárban, Zágráb Mittelbach S. gyógyszerésztárban, Bécsben C. Brady gyógyszerésztárban

(332—x.42)

154.412/C. I. szám. Magy. kir. államvasutak.

HIRDETMÉNY.

Gács-magyar közös forgalom.

A „Budapest központi vásárcsarnok“ állomásra megállapított díjszabási határozmányok módosítása.

A magyar kir. államvasutak vonalain 1900. évi szeptember hó 1-től érvényes helyi árudíjszabás (II. rész), VI. fejezetének A) szakaszában (Áruforgalmi korlátozások), a Budapest-központi vásárcsarnok állomásra vonatkozó határozmányok 2. pontjának első bekezdése (53. oldal) 1902. évi szeptember hó 10-től való érvényességgel a következő új szövegezés által pótolatott:

2. Ezen állomásra csak azon lymenű szállítványok vehetők fel, melyek „N. N. hatósági közvetítőnek Budapest-központi vásárcsarnok“, vagy „valamely elárusító hely állandó bérletjének nevére vagy cégere Budapest-központi vásárcsarnok“-ba vannak címezve.

Állandó helybérletnek az tekintendő, aki a vásárcsarnokban beigazolhatólag legalább egy havi elárusítóhely bérlettel rendelkezik.

Ezen módosítás következtében a gács-magyar közös forgalom II. rész, 1. és 2. füzeteiben a Budapest-központi vásárcsarnok állomás forgalom korlátozására vonatkozó határozmányokat az előbb közölt határozmányoknak megfelelőleg szintén módosították.

Az új határozmányok oly küldeményekre nézve is alkalmaztatnak, melyek a II. rész, 4. díjszabási füzetben foglalt díjtételek alapján elszámoltatnak.

Budapest, 1902. évi október hó 6-án.

A magyar kir. államvasutak igazgatósága, egyszersmind a részes vasutak nevében is.
(Utánnomás nem díjaztatik.)

Kiadó lakás.

A Deák Ferenc-utca és Kórház-utca sarkán, dr. Hadfy Miklós-féle külön álló ház, ujonnan átalakítva, 5 szoba, fürdőszoba, mosókonyha és az összes mellék-helyiségekkel azonnal bérbe adandó.

Bővebb felvilágosítással szolgál özv. Bakalovich Ágostné, Deák Ferenc-utca. 811—43

Ujabb haladás!

Kérje mindenütt csakis
Bejegyzett az új Eisenstädter-féle
EGLASINE
padlófénymáz. Gyári jegy:
„VASLOVAG“ törvényesen védve.

Gyorsan szárad! Kiadós!
Mosható! Tükörfényű!
Tartós! Szagtalan!

EGLASINE padlófénymáz
utólag nem ragad, így tehát sem por, sem piszok a padlóba nem hatolhat be. **EGLASINE** használatban a legolcsóbb beeresztő szer. Takarékos használat mellett 1 kg. elegendő 12 □ méter területre.

Kapható mindenütt.

268—16.15

6514/1902. szám. 821—3.1

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán megüresedett és 1100 korona évi fizetéssel rendszeresített Lovrin község segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűleg felszerelt folyamodványukat folyó évi november hó 1-ig hozzám adják be.

Perjámos, 1902. évi október hó 7-én,

Főszolgabíró hiv. távol:

(P. H.) Peterdy, szolgabíró.

157.509/902. sz.

Magy. kir. államvasutak.

H i r d e t m é n y.

A Budapest-keleti pályaudvarból reggel 6 óra 50 perckor Aradon át Brassóba induló, valamint a Brassóból este 9 óra 35 perckor Budapest-keleti pályaudvarra érkező 604. és 603. sz. gyorsvonat, folyó évi október hó 15-től kezdve Ágostonfalva állomáson este 9 óra 2 perckor, illetve reggel 7 óra 42 perckor utasok fel- és leszállása céljából feltétlenül meg fog állíttatni.

Budapest, 1902. október hó.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

24.995/1902. I. sz.

Magy. kir. államvasutak.

Üzletvezetőség Szeged.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége az 1903. évben, esetleg a további két évben szükséges különféle anyagok szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szükségletet képező anyagok a következők: Építési homok. Rostálatlan bánya vagy folyamkavics. Rostált bánya vagy folyamkavics. Darabolt kavics. Terméskő (nagyobb darabokban). Olthatlan fali mész. Téglaneműek. Fagygy. Szerszámnyelek. Veteményezési anyagok.

Az ivenként egy koronás okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1902. évi október hó 25. déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak szegedi üzletvezetőségének anyagbeszerzési osztályához nyújtandók be vagy postán oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag értékének 5%-a legkésőbb 1902. évi október hó 24-én déli 12 óráig a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál letendő.

Szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122.291/96. sz. általános és az egyes anyagokra vonatkozó különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb részletes módzatok az ajánlati felhívásban foglaltatnak, mely az üzletvezetőségeknek és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál betekinthező.

Ezen ajánlati felhívás a szükséges ajánlati úrlapokkal az alólírott üzletvezetőségnek ingyen megszerezhető vagy kívánságra postán megküldetik.

Bánatpénz nélkül, elégtelen bánatpénzzel, a határidőn túl beérkező vagy táviratilag tett ajánlatok, ugyszintén olyanok is, melyek az előirt feltételeknek nem felelnek meg, végül pótajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Szeged, 1902. évi szeptember hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

152.620/C. II. 1902. sz.

M. kir. államvasutak.

HIRDETMÉNY.

Egyrészt Németország, másrészt Szerbia, Bulgária és Törökország közötti forgalom. (Berlin—Konstantinápoly között közlekedő keleti express-vonatokkal továbbítandó kisebb árucsomagok.)

A Berlin—Konstantinápoly között közlekedő keleti express-vonatok forgalmának f. évi október hó 14-ik napján való beszüntetése elhatározatván, ennél fogva a „Vasúti és Közlekedési Közlöny“ folyó évi 90. számában a fenti express-vonatokkal továbbítandó kisebb árucsomagok elszámolására vonatkozólag f. évi október hó 1-ére hirdetett díjszabás nem lép életbe.

Budapest, 1902. évi október havában.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

WEITERSCHAN J.

fűszer, anyag- és festék-kereskedése ajánlja a cséplés idejére legjobb minőségű gépolaját, mint: hogycólaj, orosz bakuolaj, tovo- zsir, kocsikenőcs, gyanta, olajfestékeit, fénymáz, kátrány, fedőlemez, carbolineum, raffia, kékgálic, valamint mindennemű más fűszerárut legjobb minőségben és olcsó áron.

(87—40.33)

Nemzeti irodalmunk legértékesebb alkotásait, a magyar irodalom fõmûveit

MAGYAR FRANKLIN-REMÉKIROK

Társulat kiadása

cím alatt egyöntetű szép kiadásban, 55 kötetben, díszes vászonkötésben adja közre a Franklin-Társulat.

Tartalmazza:

- *Arany János Kisfaludy Károly
- *Arany László Kisfaludy Sándor
- Balogh Bálint Kölcsey Ferencz
- *Bajza József Kossuth Lajos
- Berzsenyi Dániel Madách Imre
- Csiky Gergely Mikes Kelemen
- Csokonay V. M. Pázmán Peter
- *Czuczor Gerg. Petöfi Sándor
- Dörök Ferencz Reviczky Gyula
- Eötvös József hr. Széchenyi Ist. gr.
- Fazekas Mihály *Szigligeti Ede
- *Garay János Telegdi László gr.
- Gyögyössi I. *Tompai Mihály
- Gvadányi József *Vajda János
- Kármán József *Vörösmarty M.
- Kónya József Zrínyi Miklós
- Kazinczy Fer. műveit.
- *Kemény Zsigm.
- Nepes lyra Népballadák
- Kurucz-költészet.

*A csillaggal jelzett remekírók kiadási jogát a Franklin-Társulat magának szerződésileg biztosította, úgy hogy azt más kiadó ki nem adhatja, ezen írók műveit más versenygyűjteményben meg nem jelenhetnek.

A Franklin-féle Magyar Remekírók 55 testes kötet felöleli a legbecsesebbet, mit a magyar szellem teremtett és hivatva van arra, hogy minden család könyvtárának legyen.

A Franklin-féle Magyar Remekírók kiadása méltó a nemzeti

mű jelentőségéhez. Kötése pályanyertes, művészi, erős angol vászonkötés, a papírja famentes, soha meg nem sárguló; betűi külön e célra készültek.

A Franklin-féle Magyar Remekírók öt kötetes sorozatában jelenik meg: minden felévben egy-egy öt kötetből álló sorozat.

A Franklin-féle Magyar Remekírók előfizetőinek külön kedvezményt pen a tavasszal megjelent új magyar Shakspeare-kiadás, 6 vaskos kötetben, díszkötésben 20 korona — kivételes arban szálitattik, holott e kiadás boti ára 30 korona; az eddig forgalomban volt Shakspeare kiadás 100 koronába került. — Legkiválóbb költőink remek fordításaiban közli Shakspeare remekait e kiadás, névszerint Arany János, Petöfi, Vörösmarty, Szász Károly, Lévy József, Arany László, Rákosi Jenő, Györy Vilmos átültetésében. Ez az egyetlen teljes magyar Shakspeare és értékes kiegészítője a Magyar Remekírók gyűjteményének. Megrendelhető a Magyar Remekírók kal egyidejűleg.

A Franklin-féle Magyar Remekírók 55 kötetnyi teljes gyűjtemény ára 220 korona, mely összeg havi részletekben törleszthető; a hat kötetes teljes Shakspeare kedvezményára 20 kor. a Remekírók előfizetőinek, ha a két mű együttesen rendeltek meg.

Sajtó alá rendezik és az ill-törvénnyel és mások köztök jelt-vezetési feltételei bevezetésére utalják:

- Alexander Bernát
- Angyal David
- Badies Ferencz
- Bánóczi József
- Beöthy Zsolt
- Berzeviczy Albert
- Bauer József
- Endrödi Sándor
- Erdösi Béla
- Erdélyi Pál
- Ferenczy Zoltán
- Frankó Vilmos
- Gyulai Pál
- Hinrich Gusztáv
- Koröda Pál
- Kossuth Ferencz
- Kozma Andor
- Lévy József
- Négyessy László
- Rákosi Jenő
- Riedl Frigyes
- Széchy Károly
- Széli Kálmán
- Váci János
- Vadnay Károly
- Voinovich Géza
- Zoltányi Irén

E fejezet részben biztosított jogot arra nézve, hogy a Magyar Remekírók megjelent szövegét az a feltétlen munkájuk, s hogy minden díjazás nélkül be kell munkálni.

A Franklin-Társulat által kiadott Magyar Remekírók II. sorozata

- épp most jelent meg és a következő köteteket tartalmazza:
- Arany János munkái II. kötet, Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Riedl Frigyes.
 - Kossuth Lajos munkáiból, Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Kossuth Ferencz.
 - Reviczky Gyula összes költeményei, Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Koröda Pál.
 - Szigligeti Ede színművei I. kötet, Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Bayer József.
 - Vörösmarty Mihály munkái II. kötet, Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Gyulai Pál.

Még a télen megjelent I. sorozat pedig az alábbi öt kötetet adja:

- Arany János munkái I. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.
- Vörösmarty munkái I. Sajtó alá rendezte Gyulai Pál.
- Tompai Mihály munkái I. Sajtó alá rendezte Lévy József.
- Garay János munkái. Sajtó alá rendezte Ferenczy Zoltán.
- Csiky Gergely színművei. Sajtó alá rendezte Vadnay Károly.

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés, valamint a Franklin-Társulat Budapesten. (16-124)

Török-kanizsai járás fõszolgabírójától.

11245. II. sz. 1902. 820-22

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye törökkanizsai járásába bekebelezett Óbába község jegyzõi hivatalánál üresedésben levõ s évi 800 korona javadalmazással ellátott segédjegyzõi állás betöltése céljából ezennel pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajják, miszerint szabályszerûen felszerelt pályázati folyamodványukat folyó évi október hó végéig hozzám benyújtják.

A megválasztandó segédjegyzõ heiyettes-anyakönyvvezetõve leendő kinevezetése esetén külön 200 koronányi tiszteletdíjat kap.

T.-Kanizsán, 1902. október hó 6.

Tallian, fõszolgabíró.

Homokfutókat, hintókat stb. a legújabb rendszer szerint :: :: :: elkészítünk. :: :: ::

Javítások jutányos ár mellett.

Új és használt kocsik mindig raktáron

Minden a kerégyártó, kovács, nyerges, fényező és szíjgyártó szakmába vágó munkákat elvállalunk.

A lóvasalást vizsgázott kovács eszközzi.

Plennert Péter, kerégyártó.
Gyémánt Vince, kovács.
Stefany Ede, nyerges és szíjgyártó.

Nagybecskerek, Nicky-utca (a Pest-szálloda átellenében.)

Gróf János utódai.

(264-20.17)

Kiadó lakás.

Az Uri-utcában egy külön álló ház teljesen ujonnan atalakitva, nagy lakással, konyha, folyosó stb. elkülönített kerttel november 1-ére kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban. 648-x.49

Nyomdásztanulónak

jó házból való fiu felvétetik.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 597-x.141

Köhögés és rekedtség ellen nincs jobba 815-101 **RETHY-féle**

pemeteteli cukorkánál,

de vásárlásánál vigyázzunk és határozottan RETHY-féle kértünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz ára 60 fillér.

Csak RETHY-féle fogadjunk el!

FELTÜNŐ UJDONSÁG.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egy szer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY

760-x.8

Használjunk
Rósa Terka-féle
meglepő hatása
HAJKENŐCSŐT

!!!

A gyenge hajbort rövid idő használata után annyira edzi, hogy a hajhullás teljesen megszűnik. • Elősegíti a hajnövést. • A haj kellemes puha és bársonyosmaságot nyer. • Használata által már számtalanok feltűnően dúshaját nyertek. • A hajkorpat sikeresen eltávolítja. A haj színét nem változtatja.

Ugy használandó, mint minden más hajkezelés. Minden sérültes anyagtól mentes. • Lehetőleg hívős helyen tartandó.

Védjegy bejegyezve.

Kapható: Budapesten Török József gyógyszerész urnál és a legtöbb droguista üzletben, gyógyszerárakban és kereskedésben.

Temesvár: Schwarz N. illatszertul. Szelenszky M. Sauer János, Fehn Alojzia. — **Zombor:** Wesselszky S. Ujvidék: Wack P. — **Mitrovitz:** Nenadovits N. Ruma: Udriczky Danilo. — **Bród:** a-S. Schier V. — **Jarkovacz:** Ledniczky gyógyszerész. — **N. Palánka:** Steinitz Zsigm. — **Szent-Miklós:** Müller J. — **Bács-Almás:** Scherg Gyula. — **Lugos:** Menzig J. — **Pécs:** Gelts és Graef. — **Karancsbes:** „Severinania”. — **Orsova:** Scheinberger M. — **Szarajovo:** Czech R. — **Poprád:** Kudesch Lajos. — **Szarajovo:** Dobaczky I. gyógyszerész. — **Moslar (Hercegovina):** Adám Niskanic. — **Saussek:** Irán K. — **Loncsár:** Versesz. — **Lendva Rezné:** J. Grietz. — **Pakracz (Slavonia):** J. Petrovits. — **Nagybecskerek:** Sohn Károly, Rósa I. urnakal és Rósa Terka tulajdonosnőnél.

Kis tégely ára 60 kr. Nagy tégely 1 frt.
A pénz előleges beklüldése esetén portómentes szállítás.
Hajkenőcső ártalmatlannak találtam.
Dr. Neumann Zs., bites vegtész.

(91—52.37)

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjegy által. (800—8.1)

A legsegélydusabb sorsjáték a mi m. kir. osztálysorsjátékunk.

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény jut.

Legnagyobb nyeremény esetleg

1,000,000 korona

1 jutalom 600.000, 1 nyeremény a 400.000, 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000, 10.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 36 a 10.000, 67 a 5.000, 3 a 3.000, 437 a 2.000, 803 a 1.000, 1528 a 500, 140 a 300, 34450 a 200, 4850 a 170, 4850 a 130, 100 a 100, 4350 a 80, 3350 a 40. Összesen:

14,459.000 kor., azaz Tizennégy millio 459.000 korona.

SZERENCSENAPTÁR.

Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
1. 6907	2. 2877	3. 2454	4. 1202	5. 1702	6. 1702	7. 1702	8. 1702	9. 1702	10. 1702	11. 1702	12. 1702
13. 1702	14. 1702	15. 1702	16. 1702	17. 1702	18. 1702	19. 1702	20. 1702	21. 1702	22. 1702	23. 1702	24. 1702
25. 1702	26. 1702	27. 1702	28. 1702	29. 1702	30. 1702	31. 1702	32. 1702	33. 1702	34. 1702	35. 1702	36. 1702
37. 1702	38. 1702	39. 1702	40. 1702	41. 1702	42. 1702	43. 1702	44. 1702	45. 1702	46. 1702	47. 1702	48. 1702
49. 1702	50. 1702	51. 1702	52. 1702	53. 1702	54. 1702	55. 1702	56. 1702	57. 1702	58. 1702	59. 1702	60. 1702
61. 1702	62. 1702	63. 1702	64. 1702	65. 1702	66. 1702	67. 1702	68. 1702	69. 1702	70. 1702	71. 1702	72. 1702
73. 1702	74. 1702	75. 1702	76. 1702	77. 1702	78. 1702	79. 1702	80. 1702	81. 1702	82. 1702	83. 1702	84. 1702
85. 1702	86. 1702	87. 1702	88. 1702	89. 1702	90. 1702	91. 1702	92. 1702	93. 1702	94. 1702	95. 1702	96. 1702
97. 1702	98. 1702	99. 1702	100. 1702	101. 1702	102. 1702	103. 1702	104. 1702	105. 1702	106. 1702	107. 1702	108. 1702
109. 1702	110. 1702	111. 1702	112. 1702	113. 1702	114. 1702	115. 1702	116. 1702	117. 1702	118. 1702	119. 1702	120. 1702

Mikor van születésnapom? Mindenki kísérje meg szerencsésjét a születésnapjára feljegyzett számmal. Ezen naptárban az év minden egyes napjára más szám van feljegyezve, melyek postafordulattal megrendelés esetén nálunk kaphatók, úgy hogy bárki kitöltéséért saját számát. Ha időközben e szám elfogyott volna, hasonlót küldünk.

Óriási

készlet miatt eladók matól fogva

legfinomabb női gallérokat angol double-szővetből **6—10 forintért,**

legfinomabb női paletot-kat angol double-szővetből **8—12 forintért,**

legfinomabb női gallérokat angol crul-szővetből **4—6 forintért,**

és sok másféle ruhadarabot a lehető legolcsóbb áron.

Felsenstein Ferenc,
Nagybecskerek.
765—x.24

Finom öszl. jaquet csak 3—6 frt.

Finom öszl. jaquet csak 3—6 frt.

Legfinomabb
csemege-
SZŐLŐ

kilója 40 fillér,
kapható
naponta

dr. Brájjer Lajosnál
Uri-utca 3. sz.
(708—x.40)

Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.
Az első osztályu **eredeti sorsjegyek** tervszerű betétei a következők:

egy nyolcad (1/8) frt —.75 vagy **1.50 korona** egy negyed (1/4) frt 1.50 vagy **3.— korona**
„ fél (1/2) frt 3.— „ **6.—** „ egész (1/1) frt 6.— „ **12.—** „

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy az összegnek postautalványon való előzetes beklüldése ellenében megküldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megbízásokat kérünk azonnal, de legkésőbb

f. évi október hó 19-ig

hozzánk bizalommal beklüdeni.

FIÓKOK:

V., Váci-körut 4. **TÖRÖKA** és **Tisa**
Museum-körut 11. **BANKHÁZA.**
Erzsébet-körut 54. BUDAPEST, VI. Teréz-körut 46/a.
Legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet hazánkban.

Sok és igen nagy nyereményt fizettünk ki nagybecskereki vevőinknek és pedig rövid idő alatt kilenc millió koronánál többet.

Megrendelő levél levágandó. T. TÖRÖKA és Tisa bankházanak, Budapest.

Ezzel megrendelek a m. kir. szab. osztálysorsjáték I. osztályához darab **eredeti osztálysorsjegyet** a hivatalos tervzettel együtt.

A _____ korona összeg utánveendő utalványgyal küldöm. mellékelve bankjegyekben (bélyegekbén). } A nem kívánt töröndő.

Pontos cím: _____

Elsőrendű tüzifa.

Valódi porosz

SZALON KŐSZÉN
a Wildensteinegen-Richterhof-féle bányából.
Legjobb faszén.

Kaphatók: 816—50.2

KURLÄNDER IMRE

fakereskedőnél

a Kurländer-udvarban, Gizella-part 2766. sz. — Telefon 89. sz.
Továbbá a fatelepen, Korona-utca 585 II. — Telefon 35. sz.